

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENCE IN THE MODERN
WORLD: INNOVATIONS
AND CHALLENGES**

**PROCEEDINGS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 23-25, 2025**

**TORONTO
2025**

SCIENCE IN THE MODERN WORLD: INNOVATIONS AND CHALLENGES

Proceedings of V International Scientific and Practical Conference

Toronto, Canada

23-25 January 2025

Toronto, Canada

2025

UDC 001.1

The 5th International scientific and practical conference “Science in the modern world: innovations and challenges” (January 23-25, 2025) Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2025. 624 p.

ISBN 978-1-4879-3790-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science in the modern world: innovations and challenges. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Toronto, Canada. 2025. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-in-the-modern-world-innovations-and-challenges-23-25-01-2025-toronto-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: toronto@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2025 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2025 Perfect Publishing ®

©2025 Authors of the articles

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ У ПІДГОТОВЦІ МОЛОДІ ДО ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ СТОСУНКІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Черепашенко Наталія Володимирівна,
студентка 2 курсу магістратури,
ОПП «Психологія», факультет психології
Ковчина Ірина Михайлівна
Науковий керівник,
доктор педагогічних наук, професор,
УДУ імені Михайла Драгоманова

Анотація: У статті розглядаються сучасні проблеми та виклики підготовки молоді до шлюбно-сімейного життя. Проаналізовано вплив глобалізації, медіа, трансформації гендерних ролей, стереотипів і соціально-економічних чинників. Запропоновано шляхи їх подолання через освітні програми, популяризацію позитивних прикладів і підготовку фахівців. Наголошено на важливості комплексного підходу й участі держави.

Ключові слова: молодь, шлюбно-сімейні стосунки, підготовка до сімейного життя, освітні програми, сімейні цінності, соціальні виклики, гендерні ролі, стереотипи, медіа, психологічна зрілість, ефективна комунікація, міжособистісні навички, індивідуалізм, державна підтримка, соціальні інституції, гармонійні стосунки.

У сучасному світі питання підготовки молоді до шлюбно-сімейних стосунків набуває особливої актуальності через значні соціокультурні зміни, що відбуваються в суспільстві. Глобалізація, розвиток цифрових технологій, трансформація традиційних сімейних цінностей і зростаючий індивідуалізм створюють нові виклики для молодих людей, які стоять на порозі створення сім'ї. Брак належного розуміння ролі сім'ї, недостатність знань про основи ефективної комунікації та вирішення конфліктів, а також вплив популярних медіа призводять до викривленого сприйняття шлюбно-сімейних стосунків. Як

наслідок, молодь стикається з труднощами, що часто стають причиною сімейних криз, високих показників розлучень та зниження якості сімейного життя [2]. Саме тому підготовка до створення гармонійної сім'ї має стати одним із ключових напрямів виховної та освітньої діяльності.

Метою цього дослідження є аналіз основних проблем і викликів, з якими стикається молодь у процесі підготовки до шлюбно-сімейних стосунків, а також пошук шляхів їхнього подолання. Однією з ключових проблем є недостатність освітніх програм, що спрямовані на розвиток міжособистісних навичок, які є основою успішних стосунків. Відсутність системної підготовки до сімейного життя значно ускладнює молодим людям адаптацію до нових ролей у шлюбі, що часто стає фактором дестабілізації сім'ї [2]. Це дослідження спрямоване на висвітлення актуальних викликів, які постають перед молоддю, і обґрунтування необхідності впровадження заходів для формування в них цінностей, знань та навичок, необхідних для побудови гармонійних стосунків у сім'ї.

Глобалізація та швидкий розвиток суспільства спричинили суттєві зміни в системі сімейних цінностей. Традиційні уявлення про шлюб і сім'ю поступово трансформуються під впливом нових соціокультурних тенденцій. Сімейні моделі, які базувалися на чітко розподілених гендерних ролях і високому рівні соціальної підтримки, поступаються місцем більш індивідуалізованим стосункам, де кожен партнер прагне досягти самореалізації. Такі зміни, хоча й відповідають духу часу, нерідко спричиняють труднощі у взаємодії між партнерами, адже молоді люди часто не мають чіткого розуміння, як поєднати власні амбіції із потребами сім'ї [1]. Це підкреслює необхідність підготовки молоді до створення гармонійних і стабільних стосунків у нових умовах.

Важливу роль у формуванні уявлень молоді про шлюб і сім'ю відіграють соціальні мережі, медіа та популярна культура. З одного боку, вони дають доступ до безлічі інформаційних ресурсів, які можуть навчати ефективним моделям комунікації та вирішення конфліктів. З іншого боку, медіа нерідко

пропагують ідеалізовані або спотворені уявлення про стосунки, які не відповідають реальним викликам подружнього життя. Наприклад, соціальні мережі популяризують концепцію «ідеального» життя, що може створювати у молоді нереалістичні очікування від шлюбу. Водночас розповсюдження індивідуалістичних цінностей через масову культуру може знижувати прагнення молоді до створення сім'ї, що впливає на демографічну ситуацію в багатьох країнах [1].

Суттєві зміни відбулися й у сфері гендерних ролей, що безпосередньо впливає на партнерські стосунки. У сучасному суспільстві дедалі більше жінок і чоловіків прагнуть до рівноправ'я у шлюбі, де обоє партнерів беруть участь як у побудові кар'єри, так і у виконанні домашніх обов'язків. Однак у багатьох випадках ці процеси супроводжуються конфліктами через нерівномірний розподіл обов'язків або неготовність прийняти нові ролі. Гендерна рівність є важливим аспектом гармонійних стосунків, але вона також потребує формування відповідних установок і навичок, яких часто бракує молоді [1]. Ці фактори свідчать про необхідність глибшого розуміння трансформації гендерних ролей та їхнього впливу на сучасні шлюбно-сімейні стосунки.

Однією з головних проблем у підготовці молоді до шлюбно-сімейного життя є недостатність освітніх програм, спрямованих на формування сімейних цінностей і навичок взаємодії в парі. У багатьох освітніх системах ця тема залишається поза увагою або розглядається поверхнево. Молодь не отримує достатньо знань про значення партнерства, взаємної поваги, емоційної підтримки та розв'язання конфліктів. У результаті недоотримана підготовка призводить до невміння будувати здорові стосунки, що може спричиняти напруження в шлюбі. Впровадження систематичного навчання з основ сімейного життя в шкільну або університетську програму могло б стати важливим кроком у вирішенні цієї проблеми [4].

Стереотипи та хибні уявлення про шлюб, які поширюються в суспільстві, також становлять значний виклик. Наприклад, популярні міфи про те, що любов автоматично гарантує гармонійні стосунки, або що «ідеальний партнер»

має відповідати певним шаблонам, створюють нереалістичні очікування. Відсутність реалістичного погляду на складнощі, пов'язані зі спільним життям, може стати причиною розчарувань і конфліктів [4]. Особливо важливо боротися зі шкідливими гендерними стереотипами, які зводять роль чоловіка до матеріального забезпечення, а жінки - до виконання домашніх обов'язків. Освітні й інформаційні кампанії мають допомогти молоді зрозуміти, що шлюб - це партнерство, засноване на спільній відповідальності та взаємній підтримці.

Крім того, важливою проблемою є відсутність у молодих людей навичок ефективної комунікації, які є основою для вирішення конфліктів і збереження гармонії в стосунках. Вміння слухати, виражати свої потреби та емоції, вирішувати суперечності конструктивно - усе це рідко формується без спеціальної підготовки. На додаток до цього, економічні й соціальні виклики, такі як нестабільність на ринку праці, високі витрати на житло та відсутність соціальної підтримки молодих сімей, створюють додатковий тиск на партнерів. Ці фактори можуть стати причиною стресу, який негативно впливає на взаємини. Для подолання цих проблем потрібен комплексний підхід, що включає підтримку з боку держави, освітніх закладів і громадських організацій [4].

Одним із ключових викликів є психологічна незрілість молоді та страхи, пов'язані зі створенням сім'ї. Багато молодих людей відчувають невпевненість у власних силах, сумніви у здатності підтримувати тривалі стосунки та страх перед відповідальністю, яка приходить із роллю подружжя або батьків. Ці страхи часто виникають через відсутність позитивного досвіду спостереження за гармонійними сім'ями або через власні негативні переживання у стосунках. Нерідко додатковий тиск створює суспільство, що вимагає «ідеального» шлюбу, підсилюючи тривогу та стрес [7]. Подолання цих страхів вимагає психологічної підтримки, освітніх заходів і надання молоді знань про шлюб як процес спільного розвитку та зростання.

Ще одним викликом є низька мотивація молоді до створення сімей, що

спричинена популяризацією індивідуалізму. Сучасна культура нерідко пропагує ідею, що особиста самореалізація та кар'єрні досягнення є пріоритетними порівняно зі створенням сім'ї. Це призводить до відкладення шлюбу на пізніший вік або навіть до відмови від сімейного життя. У цьому контексті роль держави та суспільних інституцій є вирішальною. Необхідно створювати умови для заохочення молоді до сімейного життя: розробляти програми фінансової підтримки, забезпечувати доступне житло для молодих сімей, впроваджувати навчальні ініціативи та формувати у суспільстві позитивний образ шлюбу й сім'ї. Тільки комплексний підхід може допомогти подолати ці виклики та сформуванню в молодого покоління мотивацію до створення стабільних і гармонійних стосунків [7].

Одним із найефективніших шляхів подолання проблем, пов'язаних із підготовкою молоді до шлюбно-сімейних стосунків, є впровадження систематичних освітніх програм про сім'ю у школах і вищих навчальних закладах. Такі програми мають охоплювати питання сімейних цінностей, основ побудови здорових стосунків, управління конфліктами та ролей у сім'ї. Важливо, щоб навчання було інтерактивним і орієнтованим на практичні аспекти. Наприклад, тренінги з емоційного інтелекту, вправи для розвитку навичок слухання та конструктивної комунікації можуть допомогти молоді краще підготуватися до викликів спільного життя [5]. Окрім того, ці програми варто впроваджувати як обов'язкову складову виховного процесу, щоб забезпечити системний підхід до формування сімейної культури.

Популяризація позитивних прикладів щасливих шлюбів через медіа також є важливим елементом. Масова культура відіграє ключову роль у формуванні уявлень молоді, і вона має стати інструментом для просування здорових моделей стосунків. Фільми, серіали, соціальні кампанії та історії реальних людей, які демонструють цінність партнерства, підтримки та взаєморозуміння, можуть допомогти молоді переосмислити свої очікування від шлюбу. Успішні приклади сімейного життя мають бути не ідеалізованими, а реалістичними, показуючи як радісні моменти, так і складнощі, які подружжя

долає разом [5].

Крім того, значну увагу слід приділяти підготовці фахівців, які зможуть надавати молоді професійну підтримку. Психологи, соціальні працівники та педагоги мають бути підготовлені до роботи з темами сімейних стосунків, враховуючи сучасні соціальні виклики. Їхня роль полягає у тому, щоб навчати молодь ефективним способам взаємодії, вирішення конфліктів і підтримки гармонії у стосунках. Для цього необхідно також створювати умови для розвитку міжособистісних навичок у молоді, таких як емпатія, комунікація та саморегуляція. Наприклад, проведення спеціальних тренінгів або майстер-класів може допомогти майбутнім партнерам краще зрозуміти себе та свого партнера, що є основою для побудови стабільних і щасливих сімей [4, 7].

Гарним прикладом допомоги молодим сім'ям, як указує у своїх доробках українська учена І. М. Ковчина, можуть слугувати приклади діяльності соціалів інших країн світу, наприклад, Канади [6], Великої Британії [3] та інших.

Враховуючи вищевикладене, можна зазначити, що сучасна молодь стикається зі значними викликами у підготовці до шлюбно-сімейного життя, які обумовлені як соціокультурними трансформаціями, так і відсутністю належної системної підтримки. Недостатність освітніх програм, поширення хибних уявлень про шлюб, психологічна незрілість і низька мотивація до створення сім'ї є основними факторами, що ускладнюють цей процес. Водночас, роль медіа, соціальних інститутів і держави у вирішенні цих проблем залишається недостатньо реалізованою. Перспективи подальшого дослідження теми пов'язані з розробкою ефективних освітніх моделей шлюбно-сімейних відносин, дослідженням впливу сучасних технологій і культурних змін на уявлення молоді про сім'ю, а також аналізом успішних міжнародних практик допомоги у профілактиці та попередженні розлучень молодих сімей тощо. Для вирішення проблем необхідна активна участь освітніх установ, соціальних організацій та державних інституцій у формуванні системи підтримки молоді, що включає підготовку до шлюбно-сімейних стосунків як важливий компонент загального розвитку особистості. Спільні зусилля мають бути спрямовані на

формування культури гармонійних стосунків, що базуються на взаємній повазі, відповідальності та партнерстві, адже саме міцна сім'я є основою стабільного й процвітаючого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гідденс Е. Трансформація інтимності: Сексуальність, любов і еротизм у сучасних суспільствах. – К.: Видавництво «Либідь», 2011. – 320 с.;
2. Дементій Л. І. Основи сімейного виховання: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2011. – 240 с.;
3. Ковчина І.М., Романовська О.О. Соціально-правові передумови успішного функціонування фостерінгу у Великій Британії. Методичний посібник //К.: Логос. - 2001;
4. Кравець В. П. Сімейне виховання: сучасні виклики та шляхи їх подолання. – К.: Освіта України, 2010. – 280 с.;
5. Панченко Л. М. Психологічні аспекти підготовки молоді до шлюбно-сімейного життя: проблеми та шляхи вирішення. – К.: Академвидав, 2016. – 240 с.;
6. Соколова О.О., Ковчина І.М. Особливості соціальної політики Канади. Режим доступу https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/40085/Osvita%20i%20nauka_2023.pdf?sequence=1#page=281;
7. Шевчук І. І. Психологія сімейних стосунків: теорія і практика. – К.: Видавництво «Київська академія», 2011. – 320 с.